

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

31.08.2022

м. Київ

№ 248

Про роботу установ Північно-Східного наукового центру НАН України і МОН України, які розташовані у районах проведення активних бойових дій

Президент НАН України академік НАН України А.Г.Загородній та віцепрезидент НАН України, в.о.головного вченого секретаря НАН України академік НАН України В.Л.Богданов 18 та 19 серпня 2022 року з робочим візитом відвідали установи Північно-Східного наукового центру НАН України і МОН України у Харкові та ознайомилися з їх роботою в умовах ведення активних військових дій на території міста та області.

Станом на 31 серпня в установах Північно-Східного наукового центру НАН України і МОН України зруйновано та пошкоджено десятки будівель, руйнувань зазнали 70% об'єктів регіону, що становлять національне надбання, зокрема ядерно-фізичні установки Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут», Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім.В.Н.Каразіна, «Банк генетичних ресурсів рослин» Інституту рослинництва ім.В.Я.Юр'єва НААН України та інші.

Незважаючи на військові дії, що ведуться в регіоні з першого дня війни, більшість установ зазначеного центру продовжують наукові дослідження, забезпечують збереження кадрового потенціалу та інфраструктури, роблять все для виконання державного замовлення та господарських договорів, зокрема для потреб національної безпеки та оборони України.

Так, науковці Фізико-технічного інституту низьких температур ім.Б.І.Веркіна НАН України здійснюють тестування датчиків температури в інтервалі 13-60 К для систем, що працюють на рідкому водні, а також роботи зі створення надміцних композитів на основі вуглецевих наноструктур для використання в різних галузях. Належним чином підтримується «Комплекс для фізичних досліджень при наднизьких температурах», який становить національне надбання, та

«Комплекс для вимірювання теплового розширення твердих наноструктурних матеріалів та кріокристалів при низьких та наднизьких температурах», рекомендований комісією МОН України з питань наукових об'єктів, що становлять національне надбання, для включення його до переліку наукових об'єктів, що становлять національне надбання.

Радіоастрономічний інститут НАН України, незважаючи на те, що обсерваторія ім.С.Я.Брауде з радіотелескопами УТР-2 і ГУРТ та низькочастотна обсерваторія опинилися на тимчасово окупованій території, здійснює радіоастрономічні та радіофізичні спостереження на радіотелескопах інтерферометричної мережі УРАН та дослідження геокосмосу, базуючись на даних обсерваторій в Арктиці та Антарктиці. Інститут також продовжує роботи зі створення радарного та приймального обладнання.

Співробітники Інституту радіофізики та електроніки ім.О.Я.Усикова НАН України проводять заплановані на поточний рік дослідження в рамках фундаментальних і прикладних науково-дослідних робіт, а також підтримують в працездатному стані «Кріомагнітний радіоспектроскопічний комплекс міліметрового діапазону довжин хвиль», що становить національне надбання.

Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України» забезпечує наукове супроводження вітчизняної фармацевтичної галузі, вирощує монокристали для виготовлення радіаційних детекторів для радіометричних вимірювальних смарт-систем, що можуть використовуватися за жорстких умов експлуатації під час надзвичайних ситуацій, а також виготовляє й постачає компоненти систем оптоелектронної протидії.

Інститут проблем машинобудування ім.А.М.Підгорного НАН України розробляє новітні проточні частини турбін різних типів потужних енергетичних установок, а також нові теплові схеми енергетичних установок на основі малих модульних реакторів з використанням технологій акумулювання енергії.

Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут» здійснює постійний контроль процесів на ядерній підкритичній установці «Джерело нейтронів» для належного функціонування в радіаційно-безпечному режимі. В установі завершується створення поглинальних стрижнів системи управління та захисту реакторів для організації їх виробництва в Україні.

Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України забезпечує безперебійне функціонування «Низькотемпературного банку біологічних об'єктів», який становить національне надбання.

Зважаючи на важкі нинішні умови, установи та організації Північно-Східного наукового центру НАН України і МОН України готуються до роботи в складний осінньо-зимовий опалювальний період 2022–2023 рр., плануючи конкретні інженерно-технічні заходи.

Президія НАН України наголошує на мужності та відданості науковців Харківського регіону своїй справі та високо оцінює їхні зусилля з виконання всього комплексу завдань, що стоять перед академічними установами та організаціями.

Президія НАН України зазначає, що ситуація, що склалася у Харківській, Миколаївській, Сумській та Дніпропетровській областях, які знаходяться у зоні активних бойових дій, потребує підвищеної уваги з боку НАН України та прийняття невідкладних рішень щодо особливого підходу до наукових установ НАН України зазначених регіонів із запровадженням необхідних заходів стосовно збереження їхнього кадрового, наукового, науково-технічного та освітянського потенціалу.

Президія НАН України постановляє:

1. Схвалити діяльність наукових установ Північно-Східного наукового центру НАН України і МОН України, які в складних умовах активних військових дій забезпечують функціонування дослідницьких лабораторій та дослідно-виробничої бази, споруд цивільного захисту, докладають максимальних зусиль для збереження кадрового потенціалу для виконання найважливіших наукових робіт та контрактів на замовлення підприємств військово-промислового комплексу.

2. Секціям та відділенням НАН України при розподілі фінансування на 2023 та наступні роки за можливості враховувати особливості діяльності академічних установ та організацій Північно-Східного наукового центру НАН України і МОН України в умовах активних бойових дій для забезпечення виконання науково-дослідних робіт в інтересах національної безпеки і оборони та відновлення критичної інфраструктури, збереження унікального наукового та технологічного обладнання.

3. Відділенню ядерної фізики та енергетики НАН України до 15.09.2022 надати на розгляд Президії НАН України пропозиції та орієнтовний кошторис витрат заходів з ліквідації наслідків руйнувань критичної інфраструктури Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут».

4. Науково-організаційному відділу Президії НАН України разом з Відділом фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України:

4.1. З метою забезпечення сталості роботи державних підприємств НАН України, які в умовах воєнного стану працюють в інтересах національної безпеки і оборони, в місячний строк ініціювати питання про подовження на період 2024-2029 роки дії пункту 47 Розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо розподілу та спрямування прибутку державних унітарних підприємств, що перебувають у віданні Національної академії наук України.

4.2. Для забезпечення фінансування капітальних видатків наукових установ НАН України, які перебувають у зоні бойових дій, із відновлення їхньої інфраструктури та ремонту унікального наукового і технологічного обладнання, необхідного для виконання робіт в інтересах національної безпеки і оборони, в місячний строк ініціювати питання щодо подовження на період 2024–2025 роки дії пункту 47¹ Розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо коштів, отриманих установами та організаціями, що перебувають у віданні Національної академії наук України, за здані у вигляді брухту і відходів золото, срібло, платину, метали платинової групи, дорогоцінне каміння.

5. Управлінню справами НАН України підготувати в двотижневий строк проєкт звернення до Харківської обласної військової адміністрації та адміністрації міста Харкова щодо сталого забезпечення академічних установ та організацій міста електро- і теплопостачанням, а також надання допомоги з утримання їхніх споруд цивільного захисту.

6. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на в.о.головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л.Богданова.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ